

ที่ อว ๘๐๐๕.๒/ก ๑๕๕

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารพระราชรัตนโมลี (นคร เขมปาลี) ห้อง ๓๐๔ ชั้น ๓
เลขที่ ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร.๐๓๕ - ๒๔๘ - ๐๙๓
Website : gps.mcu.ac.th

โรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์
เลขรับ.....1698
วันที่.....5 ส.ค. 2567
เวลา.....

๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
เรียน ครูฝ่ายปกครองโรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.พลวัฒน์ ชุมสุข อาจารย์ประจำภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาประชาธิปไตยตามหลักพุทธธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา:กรณีศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตเมืองพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” โดยได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ รองศาสตราจารย์ ดร.พลวัฒน์ ชุมสุข ทำการสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากท่าน ทางหลักสูตรบัณฑิตศึกษาฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

เรียน ผู้อำนวยการเพื่อ
☒ ๑. ทรบ
☒ ๒. สมควรมอบฝ่าย.....
พิจารณา/ดำเนินการ
☐ ๓.
5 ส.ค. 2567

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

☒ ทรบ ☐ อนุญาต ☐ อนุมัติ
☒ มอบ ☐ บริหารวิชาการ
☐ บริหารงานบุคคล
☐ บริหารงบประมาณฯ
☒ บริหารทั่วไป
☐ สำนักงานผู้อำนวยการ
5 ส.ค. ๒๕๖๗

ผู้ประสานงาน: รองศาสตราจารย์ ดร.พลวัฒน์ ชุมสุข
โทรศัพท์: ๐๘๑-๘๑๕-๔๒๗๘

- ทรบ
- มลมาจุ/อภพคำพิพัต
- มลมาจุ
- มลมาจุ

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาประชาธิปไตยตามหลักพุทธธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา:
กรณีศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตเมืองพระนครศรีอยุธยาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

.....

คำชี้แจง:

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการพัฒนาประชาธิปไตยของนักเรียนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ศึกษาองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาประชาธิปไตยตามหลักพุทธธรรมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา และนำเสนอแนวทางการพัฒนาวิถีชีวิตประชาธิปไตยตามหลักพุทธธรรมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แบ่งเป็น ๒ ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ ๒ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาประชาธิปไตยตามหลักพุทธธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลสัมภาษณ์ครั้งนี้เป็นอย่างดียิ่ง จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

รศ.ดร.พลวัฒน์ ชุมสุข

หัวหน้าโครงการวิจัย

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาประชาธิปไตยตามหลักพุทธธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา:
กรณีศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตเมืองพระนครศรีอยุธยาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

.....

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ ชื่อ.....นามสกุล.....

อายุ.....ปี ตำแหน่ง.....

สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เดือน.....ตั้งแต่เวลา.....น. ถึง.....น.

สถานที่ที่ให้สัมภาษณ์.....

ผู้สัมภาษณ์ ผู้วิจัย

บันทึกข้อมูล ผู้วิจัย (จดบันทึก, บันทึกเสียง)

ตอนที่ ๒ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาประชาธิปไตยตามหลักพุทธธรรมในโรงเรียน
มัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑. ในยุคที่โลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและเทคโนโลยีก้าวหน้าไปอย่างไม่หยุดยั้ง ท่านคิดว่า
เราควรส่งเสริมและพัฒนาความเข้าใจในเรื่องประชาธิปไตยให้กับเยาวชนอย่างไร เพื่อให้พวกเขาพร้อมที่จะ
เป็นพลเมืองที่ดีและมีส่วนร่วมในสังคมในอนาคต

.....
.....
.....

๒. ในโลกที่เต็มไปด้วยความท้าทายและโอกาส ท่านคิดว่าเราควรใช้กลยุทธ์หรือนวัตกรรมใดใน
การขับเคลื่อนและส่งเสริมประชาธิปไตยให้ก้าวหน้าได้มากยิ่งขึ้น และท่านมีวิธีการใดที่จะช่วยให้เยาวชนเข้าใจ
และมีส่วนร่วมในกระบวนการประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

.....
.....
.....

๓. ในยุคของการเชื่อมต่อที่ไม่มีขอบเขต ท่านคิดว่าเราควรใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างไรในการ
ปลูกฝังค่านิยมประชาธิปไตยให้กับเยาวชน และท่านมีวิธีทัศนัยอย่างไรเกี่ยวกับสถานะของการพัฒนาความ
เข้าใจในประชาธิปไตยในหมู่เยาวชนในปัจจุบัน

.....
.....
.....
.....

๔. ในยุคที่สังคมเริ่มหันมาให้ความสำคัญกับคุณค่าทางจิตวิญญาณและความเป็นธรรม ท่านคิดว่า
หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาสามารถถูกนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการสร้างและพัฒนาแนวทางประชาธิปไตย
สำหรับเยาวชนได้อย่างไร และท่านมีแนวคิดหรือตัวอย่างใดที่จะแสดงให้เห็นถึงการประยุกต์ใช้หลักธรรม
เหล่านั้นในการศึกษาหรือชีวิตประจำวันของเยาวชนบ้าง

๕. ในบริบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เต็มไปด้วยความหลากหลายและความเป็นไปได้ ท่านคิดว่า
เราควรนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการสร้างและส่งเสริมแนวทางประชาธิปไตยใน
โรงเรียนอย่างไร และมีกลยุทธ์หรือแนวทางใดที่จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจและนำหลักธรรมเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้
ในการเป็นพลเมืองที่ดีในสังคมได้บ้าง

๖. ในสังคมที่มีความหลากหลายและเปิดกว้าง ท่านคิดว่าปัจจัยใดบ้างที่จะช่วยส่งเสริมการพัฒนา
ประชาธิปไตยที่สอดคล้องกับหลักพุทธธรรมในหมู่นักเรียนมัธยมศึกษาของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และท่าน
มีวิธีการใดที่จะช่วยให้นักเรียนเหล่านี้นำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในการเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบและมี
ส่วนร่วมในสังคมได้อย่างไร

๗. ในยุคที่โลกเปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดยั้ง ท่านคิดว่าเราควรใช้กลยุทธ์หรือวิธีการใดในการ
ปลูกฝังและพัฒนาความเข้าใจในหลักประชาธิปไตยให้กับนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
และมีแนวทางใดที่จะทำให้พวกเขาสามารถนำความรู้นี้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงของสังคมได้อย่างไร

๘. ในยุคดิจิทัลที่เสียงของประชาชนสามารถเดินทางไปได้ไกลและรวดเร็วผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ท่านคิดว่าการใช้พลังของการวิจารณ์และปฏิกริยาต่อการเมืองในแพลตฟอร์มเหล่านี้มีบทบาทอย่างไรในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงทางประชาธิปไตย? และท่านเห็นว่ามีวิธีใดที่จะทำให้การสื่อสารเหล่านี้มีประสิทธิภาพและสร้างผลกระทบที่เป็นบวกต่อสังคมมากที่สุด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๙. ในโลกที่เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่ๆ ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการปรับปรุงและสร้างสรรค์แนวทางใหม่ๆ ในการพัฒนาประชาธิปไตยสำหรับอนาคต และท่านมีแนวคิดหรือนวัตกรรมใดที่จะช่วยให้การพัฒนานี้เป็นไปอย่างยั่งยืนและรวมทุกภาคส่วนของสังคม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กราบขอบพระคุณมากครับที่ให้ข้อมูล
(ข้อมูลนี้เป็นความลับ)
รศ.ดร.พลวัฒน์ ชุ่มสุข
หัวหน้าโครงการวิจัย

แบบสอบถามงานวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาประชาธิปไตยตามหลักพุทธธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา:
กรณีศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”

โปรดกด Link <https://www.enablesurvey.com/r/nVjLfg6> หรือ แสกน QR code ด้านล่างเพื่อตอบ
แบบสอบถาม

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาประชาธิปไตยตามหลักพุทธธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาใน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา:
กรณีศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตเมืองพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการพัฒนาประชาธิปไตยของนักเรียนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ศึกษาองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาประชาธิปไตยตามหลักพุทธธรรมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา และนำเสนอแนวทางการพัฒนาวิธีชีวิตประชาธิปไตยตามหลักพุทธธรรมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงขอความกรุณาจากท่านได้ตอบแบบสอบถามโดยครบถ้วนทุกข้อ และตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

2. แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งเสริมแนวทางการพัฒนาประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษา

จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาประชาธิปไตยตามหลักพุทธธรรม จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาประชาธิปไตยตามหลักพุทธธรรม

จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงตามข้อมูลของท่าน

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ระดับการศึกษา

☐ มัธยมศึกษาปีที่ 1 ☐ มัธยมศึกษาปีที่ 2

☐ มัธยมศึกษาปีที่ 3

☐ มัธยมศึกษาปีที่ 4 ☐ มัธยมศึกษาปีที่ 5

☐ มัธยมศึกษาปีที่ 6

4. สถานภาพครอบครัว

☐ อาศัยอยู่กับบิดามารดา

☐ อาศัยอยู่กับบิดา

☐ อาศัยอยู่กับมารดา

☐ อาศัยอยู่กับญาติ

☐ อาศัยอยู่กับผู้อื่น

☐ อื่นๆ.....

5. จำนวนสมาชิกในครอบครัว

☐ น้อยกว่า 2 คน

☐ 2 - 5 คน

☐ 6 - 9 คน

☐ 10 คน ขึ้นไป

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการพัฒนาประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษา
คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดเพียงข้อเดียว โดยพิจารณาตาม

- เกณฑ์ ดังนี้
5	หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการพัฒนาประชาธิปไตย ของนักเรียนมัธยมศึกษา		ระดับความ คิดเห็น				
		5	4	3	2	1
การรับรู้						
1	การได้รับการอบรมให้มีศีล สมาธิ ปัญญา ช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่าของ การมีส่วนร่วมในกระบวนการประชาธิปไตยภายในโรงเรียน					
2	การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่ส่งเสริมหลักไตรสิกขา จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจ และปฏิบัติตามแนวทางประชาธิปไตย					
3	การจัดกิจกรรมภายในโรงเรียนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ ตามหลักไตรสิกขา จะส่งผลต่อการเรียนรู้วิถีประชาธิปไตยของนักเรียน					
4	การสอดแทรกหลักธรรมทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับไตรสิกขา ใน กิจกรรมของสถานักเรียน จะช่วยส่งเสริมการรับรู้เกี่ยวกับวิถี ประชาธิปไตย					
5	การรณรงค์ให้นักเรียนประพฤติตนเป็นพลเมืองดี มีส่วนช่วยให้นักเรียน รับรู้ถึงความสำคัญของกติกาและระเบียบในระบอบประชาธิปไตย					
ความเข้าใจ						
6	การพัฒนาปัญญาตามหลักพุทธธรรม มีส่วนช่วยให้นักเรียนเข้าใจและ ยอมรับความหลากหลายทางความคิดซึ่งเป็นหัวใจของประชาธิปไตย					
7	การพัฒนาการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีความสำคัญต่อการส่งเสริม ความเป็นประชาธิปไตยของนักเรียน					
8	การจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามหลักศีล เช่น การบำเพ็ญ ประโยชน์ การรักษาสัจจะ ท่านเห็นว่าจะช่วยส่งเสริมแนวคิด ประชาธิปไตยให้นักเรียน					
9	หากครูแสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามหลักไตรสิกขา จะส่งผลต่อการปลูกฝังค่านิยมประชาธิปไตยแก่นักเรียน					

ข้อ	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการพัฒนาการพัฒนาประชาธิปไตย ของนักเรียนมัธยมศึกษา	ระดับความ คิดเห็น				
		5	4	3	2	1
10	การฝึกให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และเคารพในความแตกต่าง มีความสำคัญต่อการส่งเสริมวิถีประชาธิปไตย					
ทัศนคติ						
11	บรรยากาศของการเรียนรู้ที่เน้นหลักไตรสิกขา มีส่วนทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย					
12	การปลูกฝังให้นักเรียนมีศีลในการดำรงชีวิต เช่น ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ มีวินัย จะช่วยส่งเสริมค่านิยมประชาธิปไตยได้					
13	การจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ เช่น การตั้งกฎระเบียบของห้องเรียน การวางแผนกิจกรรม ฯลฯ จะช่วยปลูกฝังค่านิยมประชาธิปไตย					
14	การปลูกฝังให้นักเรียนตระหนักถึงผลกระทบต่อสังคมจากการกระทำของตนจะช่วยสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อส่วนรวมซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย					
15	การส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักเคารพและปฏิบัติตามกฎ กติกา ระเบียบของโรงเรียนและสังคม จะช่วยปลูกฝังจิตสำนึกการเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย					
ประชาธิปไตยในโรงเรียน						
16	การที่นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนและจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน จะส่งผลต่อการส่งเสริมความรับผิดชอบต่อส่วนรวมและการตัดสินใจอย่างมีสติของนักเรียน					
17	การจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวมมีส่วนช่วยปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและเสริมสร้างค่านิยมประชาธิปไตยแก่นักเรียน					
18	การจัดกิจกรรมกลุ่มที่ให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น รับฟังซึ่งกันและกัน ควรจะช่วยส่งเสริมทักษะประชาธิปไตย					
19	การให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดกฎระเบียบของห้องเรียนหรือโรงเรียน จะช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและยอมรับปฏิบัติตามมากขึ้น					

ข้อ	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการพัฒนาการพัฒนาระชาธิปไตย ของนักเรียนมัธยมศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
20	หากครูและนักเรียนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รับฟังซึ่งกันและกัน อย่างมีเหตุผล จะส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน					

ตอนที่ 3 องค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาประชาธิปไตยตามหลักพุทธธรรมในโรงเรียน

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดเพียงข้อเดียว โดยพิจารณาตาม
เกณฑ์ ดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อที่	องค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาประชาธิปไตย ตามหลักพุทธธรรมในโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
๑. ด้านศีล (พฤติกรรม):						
1	การรักษาวินัยและปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนเป็นการฝึกฝนให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง โรงเรียนควรส่งเสริมด้านนี้มีส่วนช่วยปลูกฝังค่านิยมประชาธิปไตย					
2	การเคารพสิทธิและให้เกียรติผู้อื่นเป็นหลักการสำคัญของประชาธิปไตย โรงเรียนควรมีกิจกรรมหรือวิธีการที่จะปลูกฝังค่านิยมนี้แก่นักเรียน					
3	การไม่คดโกง ไม่ลอกงานของผู้อื่นเป็นการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อและเคารพกติกา โรงเรียนควรมีมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหานี้					
4	การรู้จักแบ่งปันและช่วยเหลือผู้อื่นเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย โรงเรียนควรส่งเสริมคุณลักษณะนี้แก่นักเรียน					
5	ความอดทนและการยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างเป็นรากฐานสำคัญของประชาธิปไตย โรงเรียนควรมีกิจกรรมหรือวิธีการในการปลูกฝังค่านิยมนี้แก่นักเรียน					
6	การรักษาสัญญาและปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกันเป็นหลักการสำคัญในการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย โรงเรียนควรมีมาตรการในการส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามนี้					

ข้อที่	องค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาประชาธิปไตย ตามหลักพุทธธรรมในโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
7	การไม่ใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาความขัดแย้งเป็นหนึ่งในหลักการสำคัญของระบอบประชาธิปไตย โรงเรียนควรมีกิจกรรมหรือวิธีการในการปลูกฝังค่านิยมนี้แก่นักเรียน					
8	การรับผิดชอบต่อหน้าที่และไม่ทอดทิ้งภาระกิจที่ได้รับมอบหมายเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของพลเมืองในสังคมประชาธิปไตย โรงเรียนควรมีกิจกรรมหรือวิธีการในการปลูกฝังค่านิยมนี้แก่นักเรียน					
9	การรู้จักปกป้องและเคารพสิทธิของผู้อื่นเป็นหลักการพื้นฐานของระบอบประชาธิปไตย โรงเรียนควรส่งเสริมด้านนี้แก่นักเรียน					
10	การแสดงความเคารพต่อเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างเป็นรากฐานสำคัญของระบอบประชาธิปไตย โรงเรียนควรมีมาตรการในการส่งเสริมด้านนี้แก่นักเรียน					
๒. ด้านสมาธิ (การฝึกจิตใจ)						
11	การฝึกสมาธิจะช่วยให้นักเรียนมีสมาธิจดจ่ออยู่กับสิ่งที่กำลังเรียนรู้ได้ดีขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยอย่างมีประสิทธิภาพ					
12	การฝึกสมาธิจะช่วยให้นักเรียนมีความอดทนและกล้าเผชิญกับความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในสถานการณ์การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นแบบประชาธิปไตยได้มากขึ้น					
13	การปลูกฝังให้นักเรียนมีจิตใจที่สงบนิ่งและมีสมาธิ จะช่วยลดความรุนแรงหรือการใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง					
14	การฝึกสมาธิจะช่วยให้นักเรียนสามารถจดจ่ออยู่กับการฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้ดีขึ้น ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติภายใต้ระบอบประชาธิปไตย					
15	การฝึกสมาธิจะช่วยให้นักเรียนตระหนักรู้และเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของตนเองและผู้อื่นได้ดีขึ้น ซึ่งจะทำให้มีความเข้าใจและยอมรับความแตกต่างหลากหลายได้มากขึ้น					
๓. ด้านปัญญา (การเสริมสร้างปัญญา)						
16	การฝึกให้นักเรียนมีความคิดวิเคราะห์ วิจัยอย่างมีเหตุผล จะช่วยส่งเสริมค่านิยมประชาธิปไตย					
17	การสอนให้นักเรียนรู้จักคิดแบบองค์รวม มองปัญหาได้หลายมุมมอง จะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในระบบประชาธิปไตย					